

(422)

Koll

Horvát

1.

BELÜGYMINISZTERIUM

**Szigorúan titkos!
Különösen fontos!**

Szám: 10—21/10/1970.

Ikr: 328/40

120

számú példány

MINISZTERI MEGSZÜNT
az 1953. évi LXV. tv. 28. §-a
figyelemmel

**A Magyar Népköztársaság
belügyminiszterének
0010. számú
PARANCSA**

ÁBTL - 4.2 - 10 - 21/10/1970 /1

4.2. 11.5. 18.d.

BELÜGYMINISZTERIUM**Szigorúan titkos!
Különösen fontos!**

Szám: 10—21/10/1970.

**A Magyar Népköztársaság
belügyminiszterének
0010. számú
PARANCSA**

Budapest, 1970. április 14.

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

A HATÁSKÖZÖLTETÉS MEGSZÜNT
az 1903. évi LXV. tv. 28. §-ának
figyelemmel

Jelen parancsról másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!

Szám: 10—21/10/1970.

**A Magyar Népköztársaság
belügyminiszterének
0010. számú
PARANCSA**

AMINÖSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

Budapest, 1970. április 14.

Tárgy: Az operatív figyelés és környezettanulmányozás alkalmazásának szabályozása.

Az állambiztonsági munka titkos operatív eszközei és módszerei között a korszerű elhárításban egyre fontosabb szerepet tölt be az operatív figyelő- és környezettanulmányozó munka. Célrányos alkalmazása, felhasználása segíti, meggyorsítja a bűncselekmények megelőzését, felderítését, az ügyek realizálását.

Az elmúlt évek tapasztalatai szerint a BM III/6. Osztály a 0013/1963. sz. miniszteri parancs által megjelölt feladatok teljesítésével biztosította e fontos tevékenység hatékonyságának növelését, a munka színvonalának emelését és ezzel jelentősen hozzájárult az ellenség ellen folytatott harcunk eredményességéhez.

A kialakult operatív helyzet, a külső- és belső ellenséges erők tevékenységében, módszereiben bekövetkezett változások, a korszerű technikai eszközök szélesebb körű alkalmazása, valamint a hálózattartó operatív és a figyelést végző szervek munkájában tapasztalható gyengeségek megszüntetése (figyelési

munka elaprózása, figyelési alapelvek be nem tartása, technikai eszközök szakszerűtlen alkalmazása) egyaránt megkövetelik a figyelő- és környezettanulmányozó munka színvonalának további emelését, a konspiráció fokozását, a sokoldalú, sablonmentes módszerek kialakítását, a figyelés céltudatosabb felhasználását, és ezek érdekében a hálózattartó operatív- és figyelő szerv közötti együttműködés erősítését.

Az operatív munka hatékonyságának további fokozása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

I.

1. A BM III. Főcsoportfőnökség hálózattartó operatív szerveinek hatáskörileg illetékes vezetői gondoskodjanak arról, hogy az operatív figyelés és környezettanulmány —, mint operatív eszközök — mindenekelőtt a Magyar Népköztársaság állami és társadalmi rendjére veszélyes, aktív ellenséges tevékenységgel gyanúsítható és operatív feldolgozás alatt álló külföldi és magyar személyek, csoportok ellenőrzésére összpontosuljon.

Törekedjenek a figyelés korszerűbb, koncentráltabb felhasználására, ennek érdekében a központi és területi szervek közötti koordináció fokozására.

2. Az operatív figyelő munka igénybevétele az operatív alapelvek betartásával —, a célszerűség és megalapozottság elsődlegessége mellett — a következő feladatokra koncentrálódjon:

- a) olyan személyekre vagy csoportokra, akiknek ellenséges tevékenységére más operatív forrásból nyert információk szerint is megbízható adatokkal rendelkeznek és ezért feldolgozás alá vonták;
- b) azokra a személyekre, akik valamilyen rendkívüli esemény (merénylet, rombolás stb.) előidézésével alaposan gyanúsíthatók és ennek megakadályozása érdekében konspirált intézkedések szükségesek;
- c) illegalitásban élő személyek, találkozási és rejtekhelyek felkutatására;
- d) ellenséges tevékenység fedését szolgáló külképviseletek vagy ilyen gyanú alapján ellenőrzés alatt álló

objektumokba bejáró személyek adatainak megállapítására;

e) fontosabb hadgyakorlatok, objektumok, operatív akciók, személyek biztosítására;

f) hálózati személyek ellenőrzésére, fontosabb beszerzési jelöltek tanulmányozására;

g) konspirált őrizetbevételre.

Az operatív figyelés — amennyiben azt rendkívüli körülmény nem indokolja — nem alkalmazható ellenőrizetlen, elsődleges operatív adatok felderítésére, illetve szűrő, „halászo” feladatok végzésére.

3. A figyelést az ország egész területére kiterjedően, a III. Főcsoportfőnökség és szervei hatáskörébe tartozó ügyekben —, amennyiben azt kivételes eset nem indokolja — csak a BM III/6. Osztály, vagy illetékességi területüknek megfelelően a megyei párhuzamos alosztályok végezhetnek.

4. Figyelés igénybevételére, a hatáskörébe tartozó területeken az operatív szerv ügyrendjében, parancsokban, utasításokban meghatározott vezető jogosult, melyet szolgálati jegyen köteles a figyelő szerv vezetőjétől kérni.

5. A párt- és kormány hatáskörébe tartozó személyek esetében a 008/1966. sz. miniszteri utasítás alapján kell eljárni. Amennyiben a figyelés során kapcsolatként a vonatkozó parancsban érintett személy merülne fel, a munkát azonnal meg kell szakítani és soron kívül jelenteni kell a magasabb parancsnoknak.

6. Amennyiben az állambiztonsági operatív feldolgozó munka, vagy egyéb operatív érdekek szükségessé teszik, biztosítani kell a határon túli figyelést. Az ilyen figyelést a nyugati országok területén a BM III. főcsoportfőnök, a szomszédos szocialista országok esetében a figyelő osztályt felügyelő főcsoportfőnök-helyettes engedélyezheti.

7. A BM III/6. Osztály az operatív figyelés alá vont személyek mozgásáról, magatartásáról, ellenséges tevékenységét bizonyító megszerzett adatairól, személyi és lakás kapcsolatairól — az indokoltságtól függően — folyamatosan köteles az illetékes operatív szervet írásban tájékoztatni.

A figyelő jelentések a realitásnak megfelelően tükrözzék a figyelt személy és kapcsolatai magatartását. A figyelők az ellenőrzött személy tevékenységével kapcsolatos értékelésüket megjegyzésben rögzítik.

A figyelő munkát megbukása esetén — a rendkívüli igényt kivéve — azonnal meg kell szakítani és soron kívül tájékoztatni kell a figyelést kérő szerv vezetőjét.

8. Az operatív figyelés során megszerzett adatok, anyagok felhasználása csak megfelelő legalizálással történhet. Az érintett hálózati operatív szervek és a figyelést végző szerv vezetői rendszeresen kutassák a figyelés útján szerzett adatok, dokumentumok operatív feldolgozásban (operatív bizonyítás) és a vizsgálati, illetve nyílt eljárásban való felhasználásának, hasznosításának lehetőségeit.

9. A hálózattartó operatív szervek és a figyelő osztály rendszeresen elemezzék, értékeljék az ellenséges tevékenységet folytató személyek, csoportok és szervek módszereit, kölcsönösen cserélik ki a munka során szerzett tapasztalatokat, azokat tegyék szakmai oktatás tárgyává.

II.

10. Környezettanulmány (továbbiakban: kt.) készíthető:

- a) ellenséges tevékenységgel alaposan gyanúsított személyek, csoportok feldolgozásához;
- b) vizsgálati ügyekben, amikor a bűncselekmény felderítéséhez konspirációs okok miatt kt. készítése szükséges;
- c) őrizetbevétel és egyéb operatív akciók végrehajtása előtt, vagy során speciális kt. készítésére;
- d) hálózati személyek, „K” és „T” lakások időszakos ellenőrzéséhez;
- e) beszervezési jelöltek, személyek, illetve „K” és „T” lakások beszervezése előtt az érintett személy, környezet és kapcsolatok tanulmányozásához;
- f) fontos objektumok védelme, biztosítása, azok környezetének megismerése érdekében.

A BM III/6. Osztály kt.-t készít a vonatkozó parancsoknak megfelelően a BM IV. Főcsoportfőnökség személyzeti szervei részére. Ilyen esetekben a kt.-t egy példányban kell elkészíteni és azt az igénylő szerv rendelkezésére kell bocsájtani.

11. A kt.-t titkos úton — általában lakóhelyen — az operatív célszerűségnek megfelelő fedőigazolvánnyal és legenda alkalmazásával, adatszolgáltatók felhasználásával készítsék.

12. A kt. készítésénél párt- és kormány hatáskörébe tartozó személyek esetében e parancsom 5. pontja alapján értelemszerűen kell eljárni.

13. A BM. III/6. Osztály kt.-t készít a BM III. Főcsoportfőnökség és szervei hatáskörébe tartozó ügyekben Budapesten, Pest megye — indokolt esetben az egész ország — területén. Kt.-t a megyékben — illetékességi területükön — a párhuzamos alosztályok, illetve „T” állományú beosztottak készíthetnek.

A BM III. Főcsoportfőnökség hálózati operatív szerveinek beosztottai kt.-t — a BM III/6. Osztály vezetőjének egyetértésével — csoportfőnök (helyettese), illetve a megyei politikai osztály vezetőjének engedélyével készíthetnek.

III.

A figyelő- és környezettanulmányozó munkával kapcsolatos általános rendelkezések:

14. A BM III/6. Osztály a figyelést és kt.-zást „T” állományú — az operatív érdeknek megfelelően „SzT” állományú — beosztottakkal végzi és konspirált körletekben van elhelyezve. Az osztály munkájáról, módszereiről, eszközeiről az arra illetéktelen szervek, személyek részére tájékoztatást adni nem szabad. A munka során keletkezett adatok, anyagok „szigorúan titkos, különösen fontos!” minősítés alá esnek.

15. A BM III/6. Osztály vezetője országos hatáskörrel szervezi a figyelő és kt.-zó munkát. Kötelessége, hogy a megyei párhuzamos szervek munkáját a jelen és más vonatkozó parancsok, valamint ügyrendjének megfelelően a kettős alárendeltség elve alapján irányítsa és ellenőrizze.

A közvetlen felügyeletet gyakorló megyei főkapitányságok vezetői biztosítsák, hogy az alárendelt figyelő és kt.-zó alosztályok a megye, valamint az alosztályok munkaterületeként megjelölt társmegyék figyelő és kt.-zó szükségleteit az operatív érdeknek megfelelően kielégítsék.

A BM III/6. Osztály vezetője és a megyei főkapitányok együttesen felelősek a hatáskörükbe tartozó figyelő alosztályok, „T” állományú kt.-zó tisztek politikai, szakmai és erkölcsi helyzetéért, a konspirációs és biztonsági szabályok betartásáért és betartatásáért.

16. A BM III/6. Osztály az operatív nyilvántartásra vonatkozó általános elvek, parancsok és utasításoknak megfelelően az osztályon végezze a figyelt, kt.-zott személyek, valamint azok kapcsolatainak nyilvántartását. Nem vehetők nyilvántartásba olyan személyek, akik a 008/1966. sz. miniszteri utasítás rendelkezéseinek hatálya alá esnek vagy akikről a kt. személyzeti célból készült.

A figyelt, kt.-zott személyek és kapcsolataik adatainak a törlése a BM III/6. Osztály nyilvántartásából a kérő szervek feladata.

17. A BM. III. főcsoportfőnök biztosítsa a figyelő- és kt.-zó szervek korszerű összeköttetési és egyéb operatív technikai eszközökkel, felszerelésekkel való ellátását.

Az érintett szervek folytassanak rendszeres tudományos kutató munkát a korszerű technikai eszközök, különös tekintettel a folyamatos követést helyettesítő technikai berendezések, jelző rendszerek fejlesztésére és alkalmazására.

18. A BM I. főcsoportfőnök gondoskodik a BM III/6. Osztály és a párhuzamos megyei alosztályok hatékonyabb működéséhez szükséges anyagi, pénzügyi, valamint korszerű technikai eszközökkel és kellő mennyiségű és minőségű tartalék alkatrészekkel, javító- karbantartó eszközökkel, stb. történő ellátásáról.

Nyújtson segítséget a kapitalista követségek, az idegenforgalom szempontjából jelentős szállodák, egyéb objektumok figyeléséhez szükséges állandó jellegű figyelő- és tartózkodási helyek, álcázó eszközök megszerzéséhez, illetve az operatív munka követelményei szerinti kialakításához.

19. A személyi állomány utánpótlása során a BM III/6. Osztály vezetője az illetékes személyzeti szervvel együtt biztosítsa, hogy a figyelő és környezettanulmányozó munka sajátosságaiból adódó fizikai és szellemi követelmények érvényesítésével e speciális munkára alkalmas személyek kerüljenek kinevezésre.

Tervszerűen és időben gondoskodjanak az állomány olyan jellegű képzésben — továbbképzésben — való részesítéséről, amelynek alapján már a figyelő munkára alkalmatlanná válás előtt a más beosztásba helyezés előfeltétele biztosított legyen.

20. A Belügyminisztérium szerveinek vezetői illetékességi területükön, lehetőségeik figyelembevételével, a figyelő- és kt.-zó munka eredményes végrehajtásához nyújtsanak segítséget:

- a) a figyelt személyek „elvesztése” esetén azok felkutatásához, feltalálásához;
- b) a közlekedési csomópontokon a gépjárművel áthaladó figyelt személyek útvonalának rögzítésével, jelzésével;
- c) a közúti forgalom irányításának fejlesztésénél vegyék figyelembe a figyelő szervek igényeit;
- d) a budapesti zárógyűrű korszerű átszervezésével, a kapitalista országok diplomatái és jelzésre kiadott más gépkocsik haladási irányának jelzésével;
- e) kapitalista követségek vonalán folyó biztosítások elősegítéséhez;
- f) figyelt személyek országhatártól kezdődő konspirált figyelésének megszervezéséhez;
- g) a kt.-zó munka fedésének, védelmének biztosításához;
- h) a figyelő- és kt.-zó munka során felmerülő más fontos kérdésekben.

A BM III/6. Osztály vezetője — fenti esetekben — a vonatkozó parancsokkal, utasításokkal összhangban igényelje a BM szervek segítségét.

21. A jelen parancsban foglalt rendelkezések végrehajtására a BM III. főcsoportfőnök adjon ki részletes végrehajtási utasítást.

22. A parancsot a BM III. Főcsoportfőnökség központi és megyei operatív szerveinél alosztályvezetőkig bezárólag teljes

mértékben, az érintett állomány részére pedig a szükséges mértékben ismertetni kell.

23. Felkérem a BM Pártbizottságot és az érintett pártszervezeteket, hogy a parancsban foglaltak végrehajtásához nyújtsanak segítséget.

24. Jelen parancs megjelenésével a 0013/1963. sz. miniszteri parancs hatályát veszti.

BENKEI ANDRÁS s. k.

belügyminiszter

Kapják: miniszterhelyettesek,

I. főcsoportfőnök,

főcsoportfőnök-helyettesek,

Határőrség országos parancsnoka,

Kormányőrség parancsnoka,

III/I-IV. Csoportfőnökség csoportfőnökei, helyettesei, osztályvezetői,

III/V. csoportfőnök, helyettesei,

II/II. csoportfőnök,

IV/I., II., IV. csoportfőnök,

III. Főcsoportfőnökség önálló osztályvezetői,

Külügyi Osztály vezetője,

IV/II-2. Osztály vezetője,

Határőrség Felderítő Osztály vezetője,

II/1. Csoport vezetője,

RAK. parancsnoka,

budapesti, megyei rendőrfőkapitányok, politikai helyetteseik,

MNVK. 2. csoportfőnök.

Készült: 160 példányban.